

V Bruseli 13. mája 2024
(OR. en)

9769/24

JEUN 104
SOC 348
FREMP 235
ONU 62
EDUC 162

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o európskych a medzinárodných programoch politík týkajúcich sa detí, mládeže a práv detí

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené závery Rady, ktoré Rada (vzdelávanie, mládež, kultúra a šport) schválila na zasadnutí 13. a 14. mája 2024.

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o európskych
a medzinárodných programoch politík týkajúcich sa detí, mládeže a práv detí

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCI V RADE

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE:

1. Európska únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné pre členské štáty v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi, ako aj solidarita medzi generáciami¹;
2. diskriminácia dieťaťa a jeho rodičov či poručníkov alebo opatrovníkov z akéhokoľvek dôvodu, ako je pohlavie², rasa, farba pleti, etnický alebo sociálny pôvod, genetické vlastnosti, jazyk, náboženstvo alebo viera, politické alebo iné zmýšľanie, príslušnosť k menšine, majetok, narodenie, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia alebo rodová identita, je zakázaná. Špecifické skupiny detí sú osobitne zraniteľné a trpia sociálno-ekonomickým vylúčením a diskrimináciou;

---

¹ Článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

² Súdny dvor Európskej únie dospel k záveru, že pôsobnosť zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami sa nemôže obmedzovať len na zákaz diskriminácie na základe toho, že osoba je mužského alebo ženského pohlavia. Vzhľadom na účel a charakter práv, ktoré má obhajovať, sa táto zásada uplatňuje aj na diskrimináciu z dôvodu zmeny pohlavia osoby. Pozri odôvodnenie 3 smernice 2006/54/ES. Vzhľadom na rozsah pôsobnosti uvedenej smernice je toto ustanovenie relevantné len pre rodiča či poručníka alebo opatrovníka dieťaťa.

3. cieľom Európskej únie je chrániť práva dieťaťa. Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Majú právo slobodne vyjadrovať svoje názory. Tieto názory sa berú do úvahy pri otázkach, ktoré sa ich týkajú, s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť³;
4. opatrenia Európskej únie sa zameriavajú na podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe;
5. cieľom stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa je vybudovať čo najlepší život pre deti v Európskej únii a na celom svete, podporovať rozvoj, ochranu a presadzovanie práv dieťaťa v EÚ a na celosvetovej úrovni a presadzovať a zlepšovať inkluzívnu a systémovú účasť detí na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, napríklad prostredníctvom novej platformy EÚ pre participáciu detí. Uvedená stratégia zohľadňuje práva a úlohu detí v našej spoločnosti a stavia deti a ich najlepšie záujmy do centra politik EÚ, najmä zdôraznením významu účasti detí na politickom a demokratickom živote⁴;

---

³ Článok 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a článok 24 Charty základných práv Európskej únie.

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa, (COM(2021) 142, s. 1 – 2). Komisia v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v stratégii zabezpečí, aby sa hľadisko práv detí začlenilo do všetkých príslušných politik, právnych predpisov a programov financovania. Bude to súčasťou úsilia o to, aby sa pri tvorbe politik EÚ uplatňovala kultúra zohľadňujúca potreby detí, pričom toho úsilie bude podporené poskytovaním odbornej prípravy zamestnancov EÚ a budovaním príslušných kapacít, ako aj posilnenou internou koordináciou prostredníctvom tímu koordinátora Komisie pre práva dieťaťa. Vypracuje sa kontrolný zoznam pre uplatňovanie hľadiska práv dieťaťa. Ďalšie informácie sa uvádzajú v odporúčaní Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti.

6. cieľom stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027, ktorou sa podporuje účasť mládeže na demokratickom živote a podporuje sociálna a občianska angažovanosť, je zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia mali potrebné zdroje na účasť na živote spoločnosti. pre tieto závery má význam 11 európskych cieľov v oblasti mládeže, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou stratégie, najmä cieľ č. 9 „Priestor a účasť pre všetkých“, ktorý je zameraný na posilnenie demokratickej účasti a samostatnosti mladých ľudí a poskytnutie vyhradeného priestoru pre mládež vo všetkých oblastiach spoločnosti;
7. v odporúčaní Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti, sa členským štátom odporúča, aby deťom v núdzi⁵ zaručili účinný a bezplatný prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, vzdelávaniu a školským aktivitám, aspoň jedno zdravé jedlo každý školský deň, zdravotnú starostlivosť, ako aj skutočný prístup k zdravej výžive a primeranému bývaniu. Všetky členské štáty vypracovali svoje národné akčné plány na vykonávanie tohto odporúčania;
8. Európske vyhlásenie o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí obsahuje zásady a záväzky týkajúce sa ochrany a posilnenia postavenia detí a mladých ľudí v digitálnom prostredí⁶;

---

⁵ Ide o osoby mladšie ako 18 rokov, ktoré sú ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením, pozri článok 3 písm. a) odporúčania.

⁶ Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Európskej komisie o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí (2023/C 23/01).

9. Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti (BIK+) a akt o digitálnych službách sú základnými stavebnými kameňmi na ochranu, posilnenie postavenia a rešpektovanie detí a ich duševného zdravia, ako aj ich pohody na internete, okrem iného aj prostredníctvom iniciatív zameraných na zvyšovanie povedomia o ich právach;
10. v záveroch Rady o stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa⁷ sa víta iniciatíva Komisie začleniť hľadisko práv detí do všetkých príslušných politík EÚ, jej právnych predpisov a programov financovania a zdôrazňuje sa význam posilnenia účasti detí na politickom a demokratickom živote na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, a to aj vytvorením nových a podporou existujúcich mechanizmov zmysluplnej inkluzívnej a bezpečnej účasti detí, presadzovaním rovnakej účasti detí bez akejkoľvek diskriminácie, pričom sa opätovne potvrdzuje, že v kontexte ochrany a presadzovania práv detí v EÚ a na celom svete je dôležité spojiť úsilie s medzinárodnými organizáciami, konkrétne s Radou Európy a Organizáciou Spojených národov;
11. v záveroch Rady o európskych a medzinárodných programoch politík týkajúcich sa detí, mládeže a práv detí sa členské štáty nabádajú, aby spolupracovali a zohrávali aktívnu úlohu v oblasti detí, mládeže a práv detí, ako aj na budúcich medzinárodných zasadnutiach na úrovni expertov aj ministrov, ktoré sa budú zaoberať právami detí⁸;

---

⁷ Závery Rady z 9. júna 2022 o stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa (10024/22).

⁸ Závery Rady z 19. novembra 2010 o európskych a medzinárodných programoch politík týkajúcich sa detí, mládeže a práv detí (2010/C 326/01).

12. Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa (UNCRC), jeho opčné protokoly a všeobecné komentáre Výboru pre práva dieťaťa tvoria základnú zmluvu, v ktorej sa stanovujú občianske, politické, hospodárske, sociálne, zdravotné a kultúrne práva detí, a cieľom Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj je poskytnúť deťom a mladým ľuďom priaznivé prostredie na plné uplatňovanie ich práv a schopností;
13. v stratégii Rady Európy v oblasti práv dieťaťa na roky 2022 – 2027 sa uplatňuje prierezový prístup a táto stratégia sa podrobnejšie zaoberá početnými a často vzájomne prepojenými výzvami, ktorým čelia deti a tí, ktorí chránia ich práva, ale aj posilnením úlohy detí, posilnením ich práva na vypočutie ich názoru a na ovplyvňovanie rozhodnutí dospelých, ako aj interdisciplinárnymi a medziagentúrnymi reakciami, ktoré sú potrebné na prijatie účinných opatrení. Cieľom stratégie je nájsť synergie s prioritami a opatreniami navrhnutými v iných stratégiách a akčných plánoch Rady Európy, ako je stratégia pre sektor mládeže do roku 2030, a so stratégiami EÚ, najmä so stratégiou EÚ v oblasti práv dieťaťa⁹;
14. v stratégii Rady Európy pre sektor mládeže do roku 2030 sa uvádza, že cieľom sektora mládeže Rady Európy by malo byť umožniť mladým ľuďom v celej Európe aktívne presadzovať, brániť, podporovať a využívať základné hodnoty Rady Európy, ktorými sú ľudské práva, demokracia a právny štát, a to najmä posilnením prístupu mladých ľudí k právam, prehľbovaním vedomostí mládeže a rozširovaním účasti mládeže. V stratégii sa uznáva význam dosiahnutia súdržnosti a synergie s prácou všetkých príslušných medzinárodných zainteresovaných strán v oblasti mládeže, najmä s Európskou úniou a Organizáciou Spojených národov¹⁰;

---

⁹ Stratégia Rady Európy v oblasti práv dieťaťa na roky 2022 – 2027 (s. 10 a 5, 13, 27, 33, 39 a 50).

¹⁰ Uznesenie Výboru ministrov CM/Res(2020)2 o stratégii pre sektor mládeže do roku 2030 (s. 13 – 14).

15. v stratégii Rady Európy v oblasti vzdelávania na roky 2024 – 2030 sa uvádza, že jej celkovou dlhodobou víziou je, že všetci študenti si budú môcť v plnej miere uplatňovať svoje práva ako aktívni občania v európskych demokratických spoločnostiach. Táto dlhodobá vízia sa naplní v spolupráci s členskými štátmi prostredníctvom programu, ktorého hlavným poslaním je zlepšiť kvalitu a dostupnosť vzdelávania s cieľom zlepšiť získavanie vedomostí a kompetencií pre život v demokratických spoločnostiach a zabezpečiť rovnaké príležitosti pre všetkých študentov;

UZNÁVAJÚC, ŽE:

16. od roku 2010 sa dosiahol významný pokrok v uznávaní a presadzovaní práv a dobrých životných podmienok detí a mládeže, a to tak v Európe, ako aj v celosvetovom meradle. Prijali sa medzinárodné dohody a záväzky zamerané na zlepšenie života detí a mladých ľudí. Medzi konkrétne príklady patria ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, prvá komplexná stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa a stratégia EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027, ako aj významné príspevky a zdroje, ktoré poskytuje Rada Európy v oblasti práv mládeže a účasti mládeže, ako je odporúčanie CM/Rec(2016)7 o prístupe mladých ľudí k právam;
17. deti a mladí ľudia v celej Európskej únii čelia meniacej sa a komplexnej spoločnosti¹¹ poznačenej rôznymi bezprecedentnými zmenami a výzvami: trojitá planetárna kríza (zmena klímy, strata biodiverzity a znečisťovanie životného prostredia), pandémie ochorenia COVID-19, negatívne stránky zrýchľovania digitálnej revolúcie, ako aj útočná vojna Ruska voči Ukrajine, konflikt na Blízkom východe, iné konflikty a vojny vo svete a ďalšie bezpečnostné hrozby. Tieto okolnosti a javy majú vplyv aj na duševné zdravie a pohodu detí a mladých ľudí;

---

¹¹ „Vzhľadom na útočnú vojnu Ruska voči Ukrajine so znepokojením konštatujúc, že deti sú v ozbrojených konfliktoch a po ich skončení vystavené väčšiemu riziku ako dospelí, a potvrdzujúc, že je potrebné ich chrániť, najmä pred ich odvedením do armády alebo iných ozbrojených síl a ich využívaním v nich, ako aj pred obchodovaním s ľuďmi, nezákonným osvojením, sexuálnym vykorisťovaním a odlúčením od svojich rodín; to isté platí aj v iných krízových a núdzových situáciách spôsobených terorizmom, krízou v oblasti verejného zdravia, hospodárskou krízou, zmenou klímy alebo prírodnými katastrofami“. Závery Rady z 9. júna 2022 o stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa (10024/22) (s. 3).

18. deti a mladí ľudia sú individuálnymi nositeľmi práv, aktérmi zmien a dôležitou silou v našej spoločnosti, a to tak v súčasnosti, ako aj v budúcnosti. Naďalej sa mobilizujú na základe svojich obáv, čo prispieva k pozitívnym zmenám v spoločnosti¹². Detom a mladým ľuďom by sa v celej ich rozmanitosti mali poskytovať prostriedky, podpora a právomoci na pozitívne a aktívne zapájanie sa do riešenia ich obáv, a to vo fyzickom aj digitálnom prostredí, a mal by sa im poskytnúť priestor na vyjadrenie ich názorov a postojov. Vychádzajúc z existujúcich iniciatív by mal tento priestor byť prispôsobený osobitným potrebám cieľových skupín, pričom by sa malo by zabezpečiť, aby bola účasť zmysluplná, inkluzívna a bezpečná. S cieľom zabezpečiť nepretržitú účasť detí a mladých ľudí by sa mali vytvoriť úzke synergie;
19. je potrebné opätovne potvrdiť a posilniť záväzok podporovať, chrániť a naplňovať práva detí a presadzovať rovnaký a spravodlivý prístup mladých ľudí k ich právam a príležitostiam, ktoré sú jadrom európskych a medzinárodných politík;

BERÚC NA VEDOMIE:

20. aktuálny dokument z roku 2023 s názvom „Európske a medzinárodné politické programy v oblasti detí, mládeže a práv detí“;
21. ako súčasť balíka opatrení na obranu demokracie odporúčanie Komisie týkajúce sa podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík¹³, ktoré podporuje najmä zmysluplnú, inkluzívnu a bezpečnú účasť detí a mladých ľudí bez akejkoľvek diskriminácie, a vyzýva členské štáty, aby posilnili účasť detí a mladých ľudí na politickom a demokratickom živote na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, a to aj vo vidieckych a vzdialených regiónoch;

---

¹² Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01); článok 51, Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (A/RES/70/1): „Deti a mladé ženy a muži sú rozhodujúcimi činiteľmi zmien a v nových cieľoch nájdú platformu na pretavenie svojich nevyčerpatelných schopností aktivizmu do vytvárania lepšieho sveta.“

¹³ Odporúčanie Komisie týkajúce sa podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík, C(2023) 8627 final, 12.12.2023.

22. odporúčanie Komisie týkajúce sa inkluzívnych a odolných volebných procesov v Únii a posilnenia európskeho charakteru a účinného priebehu volieb do Európskeho parlamentu¹⁴, ktoré sa týka podpory mladých občanov pri uplatňovaní ich volebných práv, a to tak voličov, ako aj kandidátov, a podpory politickej angažovanosti s osobitným zameraním na mladých ľudí, najmä na prvovoličov. Táto podpora môže zahŕňať činnosti, ako je podpora občianskej výchovy, organizovanie simulovaných volieb v školách, vedomostné testy alebo umelecké súťaže venované volebnej problematike, komunikačné kampane orientované na mládež, volebné príručky na oboznámenie detí a dospelých s procesom registrácie a hlasovania, podpora študentov, aby sa stali pozorovateľmi volieb, a partnerské programy;
23. stratégiu Lepší internet pre deti (BIK+), ktorou sa podporuje komplexný prístup zameraný na prevenciu, ktorý zahŕňa viaceré zainteresované strany a je založený na bezpečnom digitálnom prostredí primeranom veku, posilnení postavenia v digitálnom prostredí a aktívnej účasti detí, pričom sa činnosti zamerané na účasť detí a mládeže dostávajú do popredia; aj akt o digitálnych službách, ktorého jedným z hlavných cieľov je ochrana detí;
24. závery Rady o posilnení postavenia v digitálnej oblasti¹⁵, v ktorých sa členské štáty vyzývajú, aby zvyšovali informovanosť verejnosti vrátane detí a mladých ľudí o význame ochrany ich súkromia a osobných údajov v digitálnom svete vrátane práva na prístup k svojim vlastným osobným údajom, práva byť zabudnutý a toho, ako konfigurovať nastavenia ochrany súkromia a používať šifrovanie. Okrem toho sa členské štáty vyzývajú, aby prijali potrebné opatrenia na zabezpečenie osobitnej ochrany a/alebo digitálnych zručností prispôbené potrebám detí a mladých ľudí;

---

¹⁴ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/2829 z 12. decembra 2023 týkajúce sa inkluzívnych a odolných volebných procesov v Únii a posilnenia európskeho charakteru a účinného priebehu volieb do Európskeho parlamentu.

¹⁵ Závery Rady o posilnení postavenia v digitálnej oblasti s cieľom chrániť a presadzovať základné práva v digitálnom veku, 14309/23.

25. výsledky odborného seminára, ktorý sa konal 21. – 23. januára 2024 v Leuvene, a jeho odporúčania týkajúce sa opatrení (uvedené v prílohe IV);

PODČIARKUJÚC:

26. kľúčový význam práce vykonávanej v oblasti detí, mládeže a práv detí, ako aj úlohu práce s mládežou pri presadzovaní, podpore, rozvoji a obrane práv detí a mladých ľudí;
27. potrebu začleniť práva detí, ako aj hľadisko detí a mládeže do všetkých príslušných oblastí politiky s cieľom zabezpečiť súdržné, komplexné a inkluzívne politiky pre deti a mladých ľudí, najmä pre deti a mladých ľudí s nedostatkom príležitostí¹⁶, osoby v najzraniteľnejších situáciách¹⁷ vrátane osôb so zdravotným postihnutím, z LGBTI¹⁸ komunity, ako aj pre deti a mladých ľudí s migrantským pôvodom, ktorí sú vysídlení alebo hľadajú útočisko;
28. hodnotu aktívnej účasti a zapojenia detí a mladých ľudí do rozhodovania, ktoré ovplyvňuje ich život, a to prípadne aj vo voľbách, uznanie ich práva zúčastňovať sa na záležitostiach, ktoré sa ich týkajú, v súlade so zásadami zakotvenými v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa¹⁹, článku 7 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, článku 24 ods. 1 a 2 Charty základných práv EÚ a v súlade so stratégiou EÚ v oblasti práv dieťaťa a stratégiou EÚ pre mládež vrátane Európskeho dialógu s mládežou;

---

¹⁶ Dohovor OSN o právach dieťaťa (UNCRC), všeobecný komentár č. 4 o zdraví a vývoji mladistvých UNCRC v kontexte Dohovoru o právach dieťaťa.

¹⁷ Uznesenie o výsledkoch 9. kola Európskeho dialógu s mládežou, 2023/C 185/04, bod 36 a závery Rady o presadzovaní uplatňovania hľadiska mládeže v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii (C/2023/1337) a všeobecný komentár Výboru OSN pre práva dieťaťa č. 12 (2009) o práve byť vypočutý.

¹⁸ Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní uplatňovania hľadiska mládeže v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii (C/2023/1342); stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 [COM(2020) 698 final],

¹⁹ Článok 12 Dohovoru o právach dieťaťa.

VÍTAJÚC:

29. spoločné úsilie, programy, iniciatívy a nástroje EÚ, ako je Erasmus+, posilnená záruka pre mladých ľudí²⁰, záruka EÚ pre deti, Európsky zbor solidarity, Konferencia o budúcnosti Európy (2021 – 2022), Európsky rok mládeže (2022) a jeho odkaz, Európsky dialóg s mládežou, sieť EÚ pre práva detí, platforma EÚ pre participáciu detí, portál wiki zameraný na mládež, Európsky portál pre mládež, platforma Lepší internet pre deti (BIK) a vyhlásenie EÚ o digitálnych právach a zásadách²¹;
30. dôraz programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (2021 – 2027) okrem iného na podporu, napredovanie a vykonávanie komplexných politík zameraných na ochranu a presadzovanie práv dieťaťa²²;
31. dôraz programu Erasmus+ a zásady 1 Európskeho piliera sociálnych práv na význam kvalitného vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve;
32. prácu koordinátora EÚ pre mládež a koordinátora Európskej komisie pre práva dieťaťa, ako aj prácu národných koordinátorov záruky pre deti, ktorých úlohou je účinná koordinácia a monitorovanie vykonávania odporúčania záruky pre deti;

---

²⁰ Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí.

²¹ „Ochrana a posilnenie postavenia detí a mladých ľudí v digitálnom prostredí“ v rámci kapitoly V „Bezpečnosť, ochrana a posilnenie postavenia“ spoločného vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách (2023/C 23/01).

²² Článok 4 nariadenia 2021/692, ktorým sa zriaďuje program Občania, rovnosť, práva a hodnoty.

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

33. život a vyhliadky mladých ľudí do budúcnosti závisia od príležitostí, podpory a ochrany poskytovaných počas detstva;
34. hladký prechod z detstva do dospelosti, najmä v prípade mladých ľudí v zraniteľných situáciách, sa musí uľahčovať prostredníctvom podložených politík a lepšej koordinácie medzi príslušnými politikami;
35. vo vekovej skupine, na ktorú sa vzťahuje spolupráca v rámci politiky EÚ v oblasti mládeže, existuje prienik medzi deťmi a mladými ľuďmi, najmä do veku 18 rokov;
36. cieľom týchto záverov Rady je zvýšiť informovanosť a navrhnúť spôsoby dosiahnutia lepšej spolupráce, koordinácie, informovania a výmeny informácií na európskej úrovni, pokiaľ ide o oblasti politiky patriace do rozsahu pôsobnosti týchto záverov;

VYZÝVA PRETO NA PRÍSLUŠNÝCH ÚROVNIACH ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY
S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA SVOJE OSOBITNÉ VNÚTROŠTÁTNE PODMIENKY:

37. zvažili vypracovanie a vykonávanie alebo rozpracovanie existujúcich národných stratégií alebo iných rovnocenných integrovaných alebo koordinovaných politík v oblasti práv detí a mládeže, usilovali sa o súdržnosť politík v oblasti detí, práv detí a záležitostí týkajúcich sa mládeže, a tým zabezpečili, aby sa práva detí, hľadisko dieťaťa a hľadisko mládeže koordinovali medzi všetkými príslušnými oblasťami politiky, a zároveň reagovali na osobitné potreby súvisiace s vekom vzhľadom na prístup založený na právach detí a na príslušné *acquis* EÚ;
38. v prípade potreby zabezpečili, aby bola účasť detí a mládeže štrukturálne zakotvená v rozhodovacích procesoch, ktoré sa týkajú detí a mladých ľudí, tým, že sa vytvoria prístupné platformy a mechanizmy na podporu ich aktívnej účasti a zlepši sa prístupnosť existujúcich platforiem alebo mechanizmov poskytnutím zdrojov a podpory potrebných na ich účinné fungovanie, ako aj zabezpečením toho, aby bola účasť zmysluplná, inkluzívna a bezpečná;
39. podporovali nástroje a programy zohľadňujúce vek a osoby so zdravotným postihnutím určené na uľahčenie účasti detí a mládeže na rozhodovacích procesoch na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ (ako je Erasmus+ pre mládež vrátane Európskeho dialógu EÚ s mládežou, Európsky portál pre mládež, platforma na zapojenie občanov a platforma EÚ pre participáciu detí);
40. zintenzívnili svoje úsilie o predchádzanie všetkým formám násilia páchaného na deťoch a mladých ľuďoch a boj proti nim, a to aj prijatím opatrení na ochranu detí a mladých ľudí pred diskrimináciou z dôvodov uvedených v odseku 2, a zaistili bezpečné, podporné a inkluzívne prostredie pre všetky deti v škole, najmä tie, ktoré patria do zraniteľných skupín, a to pri náležitom rešpektovaní ich individuality²³;

---

²³ Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa, COM(2021) 142), s. 7.

41. informovali a vzdelávali deti a mladých ľudí v celej ich rozmanitosti o ich právach a prípadne povinnostiach vrátane práv vyplývajúcich z občianstva EÚ a prípadne práva mladých ľudí zúčastňovať sa na voľbách, poskytovali prístupné informácie vhodné pre deti a mládež, zlepšovali podporu a prístup k službám a posilnili ich postavenie a vybavili ich tak, aby sa stali aktívnymi a informovanými občanmi schopnými stimulovať pozitívnu zmenu vo svojich komunitách aj mimo nich; okrem toho zvyšovali informovanosť detí a mladých ľudí o právach pracovať na vytváraní inkluzívnych spoločností;

VYZÝVA PRETO EURÓPSKU KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

42. posilňovala synergie vo vykonávaní stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa, stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027, stratégie BIK+ a prípadných následných stratégií prostredníctvom spoločných priorít a opatrení, najmä prostredníctvom spolupráce medzi koordinátorom EÚ pre mládež a koordinátorom Európskej komisie pre práva dieťaťa;
43. sa usilovala o pokračovanie Európskeho portálu pre mládež, platformy EÚ pre participáciu detí, platformy na zapojenie občanov a platformy BIK a synergie medzi nimi, a to poskytovaním informácií, zdrojov a primeraného financovania a rozpracovaním toho, ako v nich pokračovať v príslušných programoch EÚ s cieľom zohľadniť osobitosti a potreby detí a mladých ľudí;

44. zachovala pevný medziodvetvový záväzok chrániť, brániť a podporovať práva a dobré životné podmienky detí a mladých ľudí v celej ich rozmanitosti, offline aj online, a zabezpečiť ich aktívnu účasť na formovaní Európy v súčasných a budúcich politických cykloch EÚ;
45. posúdila prípadné pokračovanie dvojročnej aktualizácie najnovšieho dokumentu z roku 2023 s názvom „Európske a medzinárodné politické programy v oblasti detí, mládeže a práv detí“, a to s podporou, zapojením a odbornými znalosťami partnerstva medzi EÚ a Radou Európy zameraného na mládež;

VYZÝVA PRETO ČLENSKÉ ŠTÁTY A EURÓPSKU KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ A NA PRIMERANÝCH ÚROVNIACH S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY:

46. poskytovali a zabezpečovali prístup k priestorom pre deti a mládež v záujme zmysluplnej, inkluzívnej a bezpečnej účasti;
47. stimulovali monitorovanie pokroku a hodnotenie vplyvu politík týkajúcich sa detí, práv detí a záležitostí mládeže využívaním existujúcich mechanizmov, ukazovateľov a referenčných hodnôt na posúdenie účinnosti prijatých opatrení a zabezpečením inkluzívnosti takýchto procesov monitorovania a hodnotenia z hľadiska detí a mladých ľudí.

Referenčné dokumenty

Medziinštitucionálne dokumenty EÚ

- Zmluva o Európskej únii
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Charta základných práv Európskej únie (2012/C 326/02)

Európske inštitúcie

- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o výsledkoch 9. cyklu Európskeho dialógu s mládežou (2023/C 185/04)
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa, COM(2021) 142 final
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Digitálne desaťročie pre deti a mládež: nová Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti (stratégia BIK+)
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022)

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/888 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program Európsky zbor solidarity a zrušujú nariadenia (EÚ) 2018/1475 a (EÚ) č. 375/2014
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/692 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Občania, rovnosť, práva a hodnoty a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1381/2013 a nariadenie Rady (EÚ) č. 390/2014
- Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01)
- Závery Rady z 19. novembra 2010 o európskych a medzinárodných programoch politík týkajúcich sa detí, mládeže a práv detí (2010/C 326/01)

Rada Európy

- Stratégia Rady Európy v oblasti vzdelávania na roky 2024 – 2030
- Stratégia Rady Európy o právach dieťaťa (2022 – 2027)
- Stratégia Rady Európy pre sektor mládeže do roku 2030

Organizácia Spojených národov

- Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a jeho opčné protokoly a všeobecné komentáre
- Agenda OSN 2030 pre udržateľný rozvoj (Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj)

Vymedzenie hlavných pojmov na účely týchto záverov:

Deti

„Každá ľudská bytosť mladšia ako osemnásť rokov, pokiaľ podľa právneho poriadku, ktorý sa na dieťa vzťahuje, nie je plnoletosť dosiahnutá skôr“ (v súlade s článkom 1 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa)

Mládež

Mladí ľudia vo veku od 13 do 30 rokov (v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia 2021/817, ktorým sa zriaďuje program Erasmus+)

Ďalšie odkazy, dokumenty, správy a údaje:

Európska únia

- Platforma EÚ pre participáciu detí 2023
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o Európskom roku mládeže 2022, COM(2024) 1 final
- Odporúčanie Komisie o podpore angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík, C(2023) 8627 final, 12.12.2023
- Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/2829 z 12. decembra 2023 týkajúce sa inkluzívnych a odolných volebných procesov v Únii a posilnenia európskeho charakteru a účinného priebehu volieb do Európskeho parlamentu
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní uplatňovania hľadiska mládeže v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii (C/2023/1342)

- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu (COM(2023) 298 final)
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022)
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o ochrane a vytváraní priestoru občianskej spoločnosti pre mladých ľudí uľahčujúceho zmysluplnú účasť mládeže (2021/C 501 I/04)
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o posilnení viacúrovňového riadenia pri podpore účasti mladých ľudí na rozhodovacích procesoch (2021/C 241/03)
- Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti
- Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 týkajúce sa mostu k pracovným miestam – posilnenia záruky pre mladých ľudí, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2020/C 372/01)
- Európsky pilier sociálnych práv

- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade z 20. mája 2014 o prehľade procesu štruktúrovaného dialógu vrátane sociálneho začlenenia mladých ľudí (2014/C 183/01)
- Iniciatíva Európskej komisie týkajúca sa integrovaných systémov ochrany detí
- Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Európskej komisie o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí (2023/C 23/01)

Rada Európy

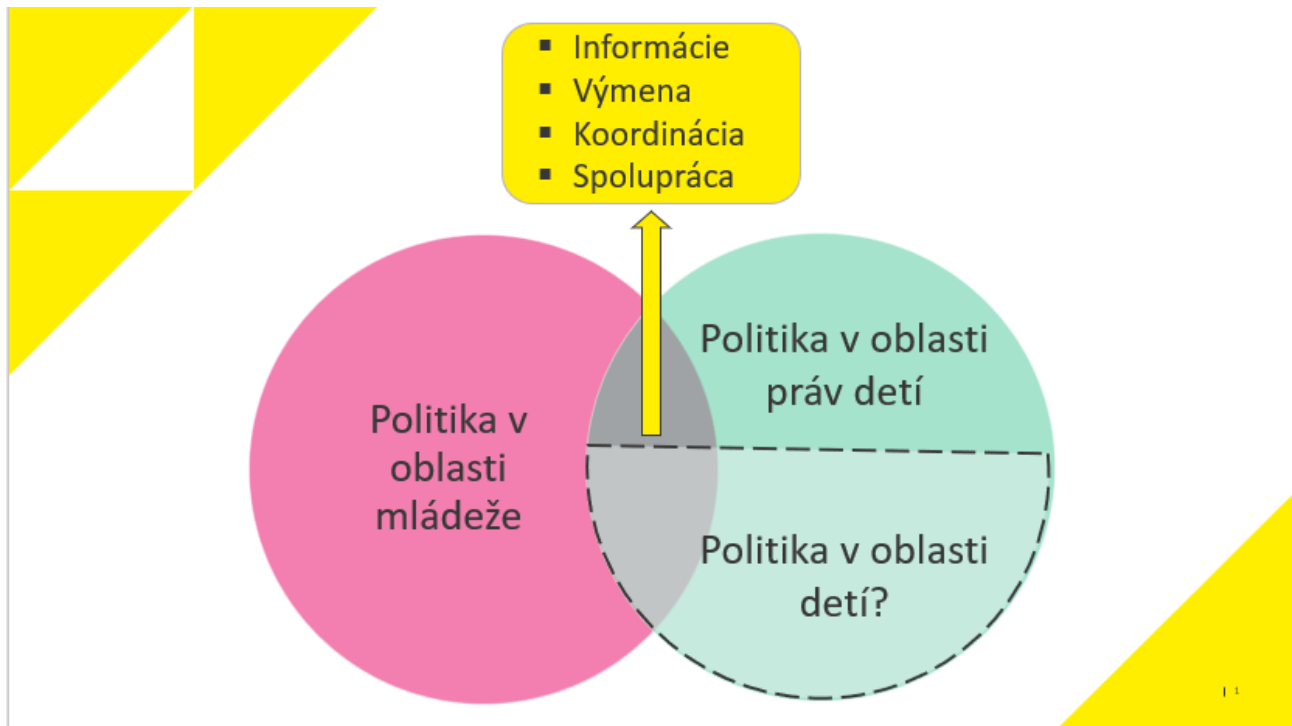
- Odporúčanie Rady Európy CM/Rec(2023)9 o aktívnej politickej účasti mládeže z národnostnej menšiny
- Odporúčanie Rady Európy CM/Rec(2016)7 o prístupe mladých ľudí k právam
- Odporúčanie Rady Európy CM/Rec(2012)2 o účasti detí a mladých ľudí do 18 rokov

Organizácia Spojených národov

- Všeobecný komentár, Výbor pre práva dieťaťa
- Iniciatíva OSN oblasti ľudských právach 75, Deklarácia OSN o mládeži,
- Usmernenie generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov o uplatňovaní hľadiska práv dieťaťa
- Politická správa generálneho tajomníka č. 3: Zmysluplné zapojenie mládeže do procesu tvorby politík a rozhodovacieho procesu
- Rezolúcia č. 51/17 Mládež a ľudské práva prijatá Radou pre ľudské práva 6. októbra 2002
- Správa generálneho tajomníka OSN: „Náš spoločný program“
- Rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN č. 2250 o mládeži, mieri a bezpečnosti (2015)
- Stratégia OSN pre mládež
- Rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o deťoch v ozbrojených konfliktoch, konkrétne rezolúcie č.: 1261 (1999), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2003), 1539 (2004), 1612 (2005), 1882 (2009), 1998 (2011), 2068 (2012), 2143 (2014), 2225 (2015), 2427 (2018), 2601 (2021).

Správa o výsledkoch európskeho odborného seminára na tému hodnotenia a aktualizácie európskych a medzinárodných politických programov v oblasti detí, mládeže a práv detí, ktorý sa konal 21. – 23. januára 2024 v Leuvene počas belgického predsedníctva Rady Európskej únie, ktorú predložil Dr. Dan Moxon (hlavný spravodajca):

Model súdržnosti medzi politikami v oblasti detí, mládeže a práv detí

Odporúčané opatrenia

- vytvoriť stály mechanizmus na úrovni EÚ na uľahčenie koordinácie, spolupráce, výmeny informácií a poznatkov medzi oblasťami politiky v oblasti mládeže a práv detí v rámci členských štátov a na úrovni EÚ. Cieľom takéhoto mechanizmu by malo byť uľahčiť súdržnosť politik medzi týmito dvoma oblasťami a posilniť súdržnosť v hlavných tematických oblastiach synergie;

- pokračovať v koordinovanom prístupe medzi koordinátorom EÚ pre mládež a koordinátorom pre práva detí s cieľom zabezpečiť, aby sa práva detí, práva mladých ľudí a hľadisko detí a mládeže začleňovali do všetkých relevantných oblastí politiky na úrovni EÚ. V rámci toho by obaja koordinátori mali pravidelne monitorovať a identifikovať obavy, ktoré sú spoločné pre deti a mladých ľudí a ktoré vyplynuli z Európskeho dialógu s mládežou, platformy EÚ pre účasť detí a iných participatívnych mechanizmov. Potom by sa mali prijať spoločné opatrenia na podporu medzisektorových politických reakcií na uvedené obavy;
- zvážiť, ako možno riešiť práva a názory detí využitím plného potenciálu rámca lepšej právnej regulácie, a najmä či je možné vytvoriť „kontrolu vplyvu na mládež a deti“ ako doplnkový alebo integrovaný mechanizmus popri novej kontrole vplyvu na mládež, ktorú zavádza EÚ;
- pokračovať v dvojročnej aktualizácii dokumentu s názvom „Európske a medzinárodné politické programy v oblasti detí, mládeže a práv detí“ a ďalej z toho vychádzať mapovaním súdržnosti politík medzi politikou v oblasti detí, mládeže a práv detí na vnútroštátnej úrovni;

- vykonávať systematickú analýzu a výskum, pokiaľ ide o konkrétne príležitosti na súdržnosť politík v rámci hlavných oblastí synergie. V tejto analýze by sa mali identifikovať príklady najlepších postupov, opakovateľné nástroje a potenciál, pokiaľ ide o spoločné vykonávanie a/alebo monitorovanie iniciatív medzi týmito dvoma oblasťami;
- lepšie využívať existujúce platformy na výmenu informácií, ako je portál wiki zameraný na mládež, ktorý vytvorila EÚ, na mapovanie a výmenu informácií o existujúcich činnostiach spolupráce alebo koordinácie na vnútroštátnej úrovni v rámci politiky týkajúcej sa detí, mládeže a práv detí v členských štátoch.

Tieto odporúčania predstavujú východiskové body pre budovanie väčšej súdržnosti, o ktorých sa diskutuje na odbornom seminári. Pravdepodobne budú potrebné ďalšie konkrétne opatrenia, ktoré sa určia v priebehu programu súdržnosti. Na dosiahnutie pokroku v tejto agende bude predovšetkým potrebná spoločná politická vôľa a zapojenie všetkých aktérov vrátane európskych inštitúcií, členských štátov a občianskej spoločnosti, a to v spolupráci s deťmi a mladými ľuďmi.
